

Rakentamisen kemikaalikuorman vähentäminen suunnitteluohjeiden ja hankintakriteerien avulla

Turvallisempaa huomista – muovin ja haitallisten kemikaalien vähentämistoimet kunnissa

9.12.2025

Elisa Keto, projektipäällikkö
NonHazCity 3 -hanke
Helsingin kaupunki

Helsinki

9.12.2025

NonHazCity 3 -hanke

- Virallinen nimi: Reducing hazardous substances in construction to safeguard the aquatic environment, protect human health and achieve more sustainable buildings.
- Vuosien 2023–2025 aikana toteutettava monikansallinen Interreg-hanke, jonka tavoitteena on **lisätä tietoisuutta hankinnan keinoista**, joiden avulla voidaan **vähentää rakennusmateriaaleista aiheutuvia haitta-ainepäästöjä**. Haitallisten aineiden vähentämisen lisäksi hankkeessa otetaan huomioon **ilmastonmuutoksen torjunta ja kiertotalousnäkökulma**.
- Hankkeessa on **kehitetty ja parannettu olemassa olevia ratkaisuja**, joiden avulla kunnat, yritykset ja yksityishenkilöt voivat vähentää rakentamisesta ja rakennusmateriaaleista aiheutuvia haitta-ainepäästöjä. Ratkaisuja on testattu **pilottihankkeiden** avulla.
- Hankkeessa on selvitetty myös rakennusmateriaaleista peräisin olevien **haitallisten aineiden kulkeutumista ympäristöön** (hule- ja jätevesi, huonepöly).

NonHazCity 3 -hanke

- Pääpartneri Riian kaupunki, muut 20 partneria kaupunkeja, yrityksiä, oppilaitoksia, tutkimuslaitoksia, organisaatioita Itämeren alueen EU-maista.
- Suomesta mukana partnereina Helsingin kaupunki ja Turun ammattikorkeakoulu sekä yhteistyökumppaneina Motiva Oy, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ja Ympäristömerkintä Suomi Oy.
- Helsingin kaupungin sisäiset hankekumppanit:
 - Helsingin kaupungin asuntotuotanto, ATT
 - Helsingin kaupungin asunnot Oy, Heka
 - Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos, Stara

9.12.2025

NonHazCity 3 -hanke, case Helsinki

Helsingin kaupungin pilottihanke on ns. **strateginen pilotti**, jonka tavoitteena on **saada haitalliset aineet otetuksi nykyistä paremmin huomioon** rakennushankkeissa ja materiaalihankinnoissa **lisäämällä haitallisia aineita koskevia vaatimuksia** ATT:n ja Hekan uudis- ja korjausrakentamista koskeviin suunnitteluohjeisiin.

- **Rakennusmateriaalien ja -tuotteiden vaatimuksenmukaisuus** – vaatimuksenmukaisuusvaatimus (CE-merkintä tai kansallinen hyväksyntä) on esitetty urakka-asiakirjoissa, mutta se vietäisiin jo suunnitteluvaiheen ohjeisiin.
- Rakennusmateriaalien **M1-luokitusvaatimuksen laajentaminen kiintokalusteisiin** – M1-luokiteltuja kiintokalusteita on saatavilla usealta valmistajalta.
- **Käyttöturvallisuustiedotteiden systemaattinen kokoaminen ja säilyttäminen** – mainittu urakka-asiakirjoissa, mutta vaatimus vietäisiin jo suunnitteluvaiheen ohjeisiin. 1.1.2026 tulee voimaan asetus rakennuksen ilmastaselvityksestä ja rakennustuoteluettelosta. Luontevaa olisi yhdistää käyttöturvallisuustiedotteet ja rakennustuoteluettelo.

NonHazCity 3 -hanke, case Helsinki

- **Ympäristömerkittyjen tuotteiden suosiminen**, kun kustannusvaikutus ei ole merkittävä:
 - Ympäristömerkittyjä rakennusmateriaaleja ja -tuotteita on laajalti saatavilla.
 - Kustannuslisäys verrattuna ei ympäristömerkittyihin rakennusmateriaaleihin ja -tuotteisiin 1-3 % (Lähde: Ympäristömerkintä Suomi Oy).
 - LPK Soittajan (Helsingin kaupungin 1. Joutsenmerkitty rakennus) rakennuskustannukset olivat noin 7 % korkeammat verrattuna tavanomaiseen rakentamiseen. Pääosan kustannusnoususta aiheuttivat urakoitsijan henkilöstökulut (yksi palkattu lisähenkilö vastaamaan siitä, että käytetyt materiaalit täyttivät asetetut vaatimukset).
 - Ympäristömerkityn rakentamisen tietotaidon lisääntyessä rakentamisaikaiset kustannukset alenevat.
 - Kustannussäästöt rakennuksen ylläpidon aikana kompensoivat korkeammat rakennuskustannukset.

NonHazCity 3 -hanke, case Helsinki

- **SVHC-aineita** (Substances of Very High Concern, erityistä huolta aiheuttavat aineet) **sisältävien rakennusmateriaalien tai tuotteiden käyttö** hyväksyttävä tilaajalla.
- **POP-yhdisteiden** (Persistent Organic Pollutants, pysyvät orgaaniset yhdisteet) **ja vesieliöille vaarallisten kemikaalien käyttökielto**.
- **Kemikaalivaatimusten pilotointi** kahden toteutetun kohteen rakennusmateriaaleilla ja -tuotteilla:
 - Yksittäisiä SVHC-aineita sisältäviä materiaaleja tai tuotteita, ei kuitenkaan ilmoitusrajan (0,1 paino-%) ylittävinä pitoisuuksina.
 - Yksittäisiä POP-yhdisteitä sisältäviä materiaaleja tai tuotteita.
 - Useita vesieliöille vaarallisia kemikaaleja sisältäviä materiaaleja tai tuotteita.

NonHazCity 3 -hankkeen ratkaisuja

- **Opas** kunnille haitattoman, kiertotalouden mukaisen ja ilmastoneutraalin rakentamisprosessin hallintaan https://Step_by_step_guide
- **DIY guide** (Tee se itse -opas), joka auttaa tavallista kuluttajaa kestävien rakennusmateriaalien valinnassa https://DIY_Renovation-and-Construction_Guidebook.pdf
- **Katalogi** - laaja kirjallisuuslähteisiin perustuva katsaus rakennusmateriaaleihin ja materiaalien arviointi niiden sisältämien haitallisten aineiden, ilmastovaikutusten ja kierrätettävyyden näkökulmasta [Haitta-aineettoman rakentamisen materiaalikatalogi](#)
- **Tietopaketteja** rakennusalan ammattilaisille ja aiheesta kiinnostuneille, ml. **Kemikaaliviisas rakentaminen** -digikoulutuspaketti <https://aoe.fi/#/materiaali/5141>
- Kaikki julkaisut löytyvät englanniksi NonHazCity 3 -hankkeen sivuilta <https://interreg-baltic.eu/project/nonhazcity-3/> - Solutions

HOW TO CREATE A TOXFREE HOME?
Toxfree, circular and climate-friendly
renovation of my home

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS
NonHazCity 3

NONHAZCITY

Helsinki

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS
NonHazCity 3

NONHAZCITY

Non
Haz
City

Haitta-aineettoman RAKENTAMISEN MATERIAALI- KATALOGI

Valitse oppimateriaalin osa:

Moduuli 1. Johdanto ha
itallisiin kemikaaleihin r
akentamisessa

Moduuli 2. Kunnallinen
rakennuttamisprosessi

Moduuli 3. Vastuulliset
julkiset hankinnat kunn
allisessa rakentamis
sa

Moduuli 4. Arkkitehteill
e ja suunnittelijoille

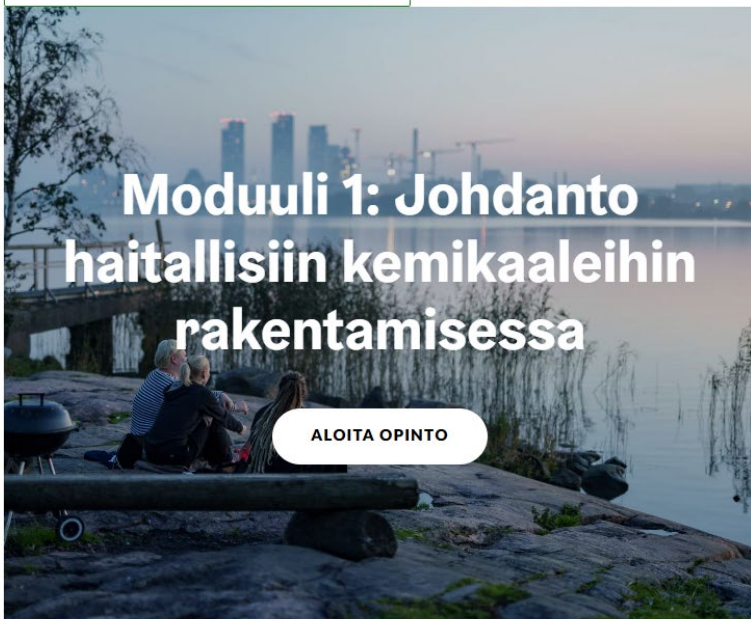
Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS
NonHazCity 3

Avaa oppimateriaali uuteen välilehteen

Moduuli 1: Johdanto haitallisiin kemikaaleihin rakentamisessa

ALOITA OPINTO

Helsinki

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS
NonHazCity 3

NONHAZCITY

9.12.2025

NonHazCity 3 -hankkeen ratkaisuja

[Tarkistuslista suunnittelijalle / NonHazCity3](#)

[Ympäristöseloste ja käyttöturvallisuustiedote / NonHazCity3](#)

9.12.2025

KIIITOS !

Elisa Keto
elisa.keto@hel.fi

NONHAZCITY

9.12.2025